

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

2018/2. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı

Harcama ve Servet Üzerinden Alınan Vergiler

28 Temmuz 2018 Cumartesi – 19.00 (Sınav Süresi 2 Saat)

SORULAR

SORU 1 - Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'nde düzenlenmiş olan "İndirimli Teminat Uygulaması Sistemi (İTUS)"ni;

- Kısaca tanımlayınız (5 Puan),
- Genel şartlarını açıklayınız (20 Puan),
- İhracat istisnası kapsamındaki iade talepleri bakımından özel şartlarını açıklayınız (10 Puan),
- İTUS Sertifikası uygulamasına göre iade taleplerinin yerine getirilmesini açıklayınız (5 Puan).

SORU 2 - 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu ve Özel Tüketim Vergisi (I) Sayılı Liste Uygulama Genel Tebliği'ne göre Kanuna ekli (I) sayılı listede yer alan mallara ilişkin olarak;

- Müteselsil sorumluluk ve ceza uygulaması kapsamına giren teslimleri (10 Puan),
- İşleme taraf olanların müteselsil sorumluluğunun kapsamını (5 Puan),
- Müteselsil sorumlu nezdinde verginin takibini (10 Puan),
açıklayınız.

SORU 3 - 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu ve Özel Tüketim Vergisi (II) Sayılı Liste Uygulama Genel Tebliği'ne göre belgesiz mal bulundurulması halinde sorumluluğu açıklayınız. (10 Puan)

SORU 4 - 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'na göre;

- Bildirim verilmesi zorunluluğunu (6 Puan),
- Bildirim verme süresini (8 Puan),
- Mülkiyet şekline göre ne şekilde bildirim verilebileceğini (7 Puan),
- Bildirim verilmemesi halinde yapılacak işlemi (4 Puan),
açıklayınız.

1

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

SINAV KOMİSYONU CEVAPLARI

Cevap 1 –

a) Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'ne göre İndirimli Teminat Uygulaması Sistemi (İTUS) (5 Puan)

İTUS, KDV iade hakkı doğuran işlemleri bulunan ve kendileri için belirtilen genel ve özel şartları birlikte taşıyan mükelleflerin iade alacaklarının, indirimli teminat yoluyla düşük finansman koşullarında ve makul sürelerde iadesine imkan veren bir sistemdir. Gerekli şartları taşıyan mükelleflere bağlı oldukları Vergi Dairesi Başkanlığı (bulunmayan yerlerde Defterdarlık) tarafından İTUS sertifikası verilir.

b) Genel Şartlar (20 Puan)

Başvuru tarihinden önceki son üç takvim yılı içinde;

- Vergi mükellefiyetinin bulunması,
- Mücbir sebep sayılan haller dışındaki nedenlerle, defter ve belgelerin ibrazından imtina edilmemiş olması,
- Gelir veya kurumlar vergisi, geçici vergi, gelir vergisi stopajı, ÖTV ve KDV (tevkifat hariç) uygulamalarından her birine ait beyanname verme ödevinin her bir vergi türü itibarıyla ikiden fazla aksatılmamış olması (süresinden sonra kendiliğinden verilen beyannameler hariç),
- Sahte belge veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenleme veya kullanma fiili nedeniyle özel esaslara tabi tutulmamış veya tutulmuşsa genel esaslara dönülmüş olması,
- Cari takvim yılı da dâhil olmak üzere son iki takvim yılına ilişkin tam tasdik sözleşmesi bulunması.

Başvuru tarihi itibarıyla;

- KDV iade taleplerinde özel esaslara tabi olmayı gerektiren bir durumunun bulunmaması,
- Ödenmesi gereken vergi borcunun bulunmaması (vergilerin tecil edilmiş olması bu şartın ihlali sayılmaz).

Sertifika başvurusundan önceki, iade talebinin bulunduğu birbirini izleyen son beş vergilendirme dönemi itibarıyla haklarında yazılmış YMM ve/veya vergi inceleme raporlarının olumlu olması.

Bu Tebliğin (IV/E) bölümünde belirtilen nitelikteki raporlar "olumlu rapor" olarak kabul edilir. YMM'lerle süresinde düzenlenmiş tam tasdik sözleşmesi bulunan mükellefler hakkında iade hakkı doğuran işlemlerin bulunduğu birbirini izleyen son beş vergilendirme dönemine ait olumlu YMM raporu bulunması halinde de bu bölüm bakımından bu şart gerçekleşmiş sayılır.

Birbirini izleyen beş vergilendirme döneminden kasıt, iade hakkı doğuran işlemlerin yapıldığı birbirini izleyen dönemlerdir. Bu dönemler arasında herhangi bir dönemde vergi inceleme raporu veya YMM raporu düzenlenmesini gerektiren bir iade hakkı doğuran işlem bulunmadığı takdirde, bu dönemler, birbirini izleyen beş vergilendirme döneminin hesaplanmasında dikkate alınmaz.

Birbirini izleyen son beş vergilendirme dönemine ait olumlu raporlardan bir kısmının vergi inceleme elemanları, bir kısmının ise YMM tarafından düzenlenmiş olması halinde de bu şartın gerçekleşmiş

2

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

sayılacağı tabiidir. Ancak beş olumlu rapor şartını kısmen veya tamamen YMM'lerce düzenlenen raporlarla yerine getiren mükelleflerin indirimli teminattan yararlanabilmeleri için, iade talebinde buldukları dönem için de **tam tasdik sözleşmesi yapmış olmaları gerekmektedir.** Tam tasdik sözleşmesi kapsamında **bulunmayan dönemlere** ilişkin iade taleplerinde ise Tebliğin ilgili bölümlerinde iadeye ilişkin yer alan açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

Son olumlu rapor vergi dairesine intikal ettikten sonra (diğer şartlar da gerçekleşmişse) raporun ilgili olduğu vergilendirme döneminden sonraki dönemlere ilişkin iade talepleri için indirimli **teminat uygulamasına bağlanır.** Raporun ait olduğu vergilendirme döneminden sonraki dönemler için verilen teminatların, indirimli teminat tutarını **aşan kısmı iade edilir.**

Yukarıda belirtilen genel şartları sağlayan **Dış Ticaret Sermaye Şirketi ve Sektörel Dış Ticaret Şirketi** statüsündeki Şirketlere **başka bir şart aranmaksızın** İTUS sertifikası verilir.

4760 sayılı Kanuna ekli (II) sayılı listede yer alan tarifelerdeki taşıtların ihracatını yapan, otomotiv sektöründe faaliyet gösteren dış ticaret sermaye şirketi niteliğindeki imalatçılarda, iade talebinin bulunduğu birbirini **izleyen son beş vergilendirme dönemine ilişkin olumlu rapor şartı aranmaz.**

c) İhracat İstisnası Kapsamındaki İade Talepleri Bakımından Özel Şartlar (10 Puan)

Yukarıda belirlenen (Tebliğin IV/B-1.1 bölümünde) **genel şartlar ile birlikte, kendileri için öngörülen özel şartları taşıyan** aşağıdaki mükellefler İTUS sertifikasına hak kazanırlar.

1. İmalatçılar ve İmalatçı-İhracatçılar:

Genel şartlara **ek olarak;**

- İlgili **sicile kayıtlı** olan,
- Ödenmiş sermayelerinin** veya son bilançolarında kayıtlı **ATİK'lerinin** (gayrimenkuller hariç) amortisman düşülmeden önceki **toplam tutarı 100.000 TL'yi aşan,**
- Üretim kapasitesi ile bu kapasitenin gerektirdiği iktisadi kıymetlere sahip olduğu **kapasite raporuyla teyit edilen,**
- İmalat işinde 20 veya daha fazla işçi çalıştıran** (işçi sayısının tespitinde bizzat imalat işinde çalışan işçiler dikkate alınır. Bunlar dışında kalan yönetici, büro personeli ve muhasebeci gibi personel **dikkate alınmaz.** Hesaplama, ihracatın gerçekleştiği dönemden önceki 12 aylık ortalama esas alınır.),

imalatçı-ihracatçılar ile ihracat kaydıyla teslimde bulunan imalatçılara, bağlı oldukları Vergi Dairesi Başkanlığına/Defterdarlığa bir dilekçe ile başvurmaları halinde, başvuru tarihini izleyen **15 gün içinde** İTUS sertifikası verilir.

2. Diğer İhracatçılar (Hizmet İhracatı Yapanlar Hariç):

Genel şartları taşıyan mükelleflerden, **son üç takvim yılı itibarıyla yıllık 4 milyon ABD Doları** veya **son beş takvim yılı itibarıyla yıllık iki milyon ABD Doları ve üzerinde** ihracat yapanlara, bu şartları sağladıkları tarihi **takip eden yılbaşından itibaren** geçerli olmak üzere **İTUS sertifikası verilir.**

d) İTUS Sertifikası Uygulamasına Göre İade Taleplerinin Yerine Getirilmesi (5 Puan)

İTUS sertifikasına sahip mükelleflerin iade talepleri Tebliğin ilgili bölümlerinde yer alan açıklamalara göre yerine getirilir.

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

İadenin teminat karşılığında talep edilmesi halinde, iade miktarının Tebliğin (IV/A-3) bölümünde belirlenen sınırı aşan kısmının (% 8)'i (dış ticaret sermaye şirketleri ve sektörel dış ticaret şirketleri için %4'ü) için teminat verilir.

Teminat, Tebliğde aksi belirtilmedikçe, iadenin yapıldığı tarihten itibaren altı ay içinde ibraz edilecek YMM raporu ile çözülmür. Bu süre içerisinde YMM raporu ibraz edilmemesi halinde veya mükellefin talep etmesi durumunda teminat VİR sonucuna göre çözülmür. İTUS sertifikasının iptalini gerektiren bir neden olmadığı sürece, sonraki iade taleplerinde indirimli teminat uygulamasına devam edileceği ve YMM raporunun da yine altı ay içinde ibraz edilmesinin isteneceği tabiidir.

Cevap 2 – 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu ve Özel Tüketim Vergisi (I) Sayılı Liste Uygulama Genel Tebliği'ne göre Kanuna ekli (I) sayılı listede yer alan mallara ilişkin olarak;

a) Müteselsil sorumluluk ve ceza uygulaması kapsamına giren teslimler

1. Fason Olarak Rafine Ettirilen Ham Petrolden Elde Edilen (I) Sayılı Listedeki Petrol Ürünlerinin Teslimi (3 Puan)

Özel Tüketim Vergisi Kanununun 13. maddesinin (1) numaralı fıkrası ile rafineriler, kendilerine fason olarak rafine ettirilen ham petrolden elde edilen (I) sayılı listedeki petrol ürünlerinin tesliminde doğacak olan ÖTV'nin ödenmesinden, ham petrolü ithal edenlerle birlikte müteselsilen sorumlu tutulmuşlardır.

2. (I) Sayılı Listedeki Malların Daha Yüksek Tutarda Vergiye Tabi Bir Mal Olarak Kullanılması veya Üçüncü Kişilere Satılması (2 Puan)

Özel Tüketim Vergisi Kanununun 13. maddesinin (2) numaralı fıkrasına göre, (I) sayılı listedeki malları teslim alanların, bu malları daha yüksek tutarda vergiye tabi bir mal olarak kullanmak veya üçüncü kişilere satmak suretiyle vergi ziyasına sebebiyet vermeleri halinde, ziyaa uğratılan vergi kendilerinden Vergi Usul Kanununun 344. maddesi uyarınca vergi ziyayı cezası kesilmek suretiyle tahsil edilir.

Örnek: Konut veya sanayide kullanılmak üzere satın alınan ve ÖTV tutarı 1,2100 TL/Kg. olan L.P.G.'nin, motorlu taşıtlarda otogaz olarak kullanılması halinde, söz konusu malın bu kullanımına ilişkin ÖTV tutarı 1,5780 TL/Kg. olduğundan, aradaki vergi farkı (1,5780 TL/kg -1,2100 TL/kg = 0,3680 TL/kg) ziyaa uğratılmış olacaktır.

Bu durumda ziyaa uğratılan vergi, bahse konu malı daha yüksek vergili mal olarak kullanandan veya satandan, Vergi Usul Kanununun 344. maddesi uyarınca vergi ziyayı cezası kesilmek suretiyle tahsil edilir.

3. Ulusal Markeri Bulunmayan veya Standartlara Uygun Markeri Olmayan Malların Bulundurulması (5 Puan)

Özel Tüketim Vergisi Kanununun 13. maddesinin (4) numaralı fıkrası uyarınca, Petrol Piyasası Kanununun 18. maddesine istinaden EPDK tarafından çıkarılan Petrol Piyasasında Ulusal Marker Uygulamasına İlişkin Yönetmelik hükümleri çerçevesinde, ulusal marker eklenme zorunluluğu getirilen mallarda ulusal marker bulunmadığı veya standartlara uygun markeri olmadığı tespiti halinde, bu malları aracında, işyerinde veya herhangi bir yerde bulunduranlar adına malların tespit tarihindeki miktarı üzerinden Özel Tüketim Vergisi Kanununun 11. maddesindeki esaslara göre re'sen ÖTV tarh edilir ve bu tarihyata ayrıca vergi ziyayı cezası kesilir.

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

b) İşleme taraf olanların müteselsil sorumluluğunun kapsamı (5 Puan)

Vergi Usul Kanununun 11. maddesinde, mal alım ve satımı ile hizmet ifası dolayısıyla vergi kesintisi yapmak ve vergi dairesine yatırmak zorunda olanların, bu yükümlülükleri yerine getirmemeleri halinde verginin ödenmesinden, alım satıma taraf olanlar, hizmetten yararlananlar ve aralarında doğrudan veya hisimlik nedeniyle ya da sermaye, organizasyon veya yönetimine katılmak veya menfaat sağlamak suretiyle dolaylı olarak ilişkide bulunduğu tespit olunanların müteselsilen sorumlu olduğu hükme bağlanmıştır.

Buna göre, Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (I) sayılı liste kapsamındaki malları ÖTV mükelleflerinden teslim alanlar, bu Kanunda belirlenen müteselsil sorumluluklar dışında, söz konusu malların teslimine ait ÖTV'nin Hazine'ye intikal ettirilmediğinin tespiti halinde, intikal ettirilmeyen ÖTV'den ÖTV mükellefi ile birlikte müteselsilen sorumludur.

c) Müteselsil Sorumlu Nezdinde Verginin Takibi (10 Puan)

Müteselsil sorumlu nezdinde verginin takibi aşağıdaki açıklamalar çerçevesinde yerine getirilir.

- i. Vergi, ÖTV mükellefi adına tarh ve tahakkuk ettirilir ve öncelikle mükellefinden aranır.
- ii. ÖTV mükellefi tarafından noksan beyan edilen veya hiç beyan edilmeyen vergi için yapılacak tarhiyat üzerine tahsil edilebilir hale gelen vergi ve gecikme faizi ile ilgili olarak;
  - ÖTV mükellefine, bilinen adreslerinde bulunamadığından ödeme emri tebliğ edilememiş olması veya
  - Kendisine ödeme emri tebliğ edilen ÖTV mükellefinin mal beyanında bulunmamış, vergi dairesince de malı tespit olunamamış veya beyan edilen veya vergi dairesince tespit olunan malların amme alacağını karşılamayacağına anlaşılmış olması
- hallerinde ÖTV mükellefi dışındaki mükellef (müteselsil sorumlu) nezdinde ödeme emri ile takibe başlanır.
- iii. Müteselsil sorumluluk satın alınan mala ilişkin hesaplanan ÖTV, varsa gecikme faizi ve gecikme zammı ile sınırlıdır.

Cezalar sorumluluk kapsamı dışındadır.

Cevap 3 – ÖTVK ve Özel Tüketim Vergisi (II) Sayılı Liste Uygulama Genel Tebliği'ne göre Belgesiz Mal Bulundurulması Halinde Sorumluluk: (10 Puan)

ÖTVK'nın 4. maddesinin (3) numaralı fıkrasına göre, fiilî veya kaydî envanter sırasında Kanuna ekli listelerdeki malların belgesiz olarak bulundurulduğunun tespiti halinde, belgesiz mal bulduran mükelleflere, bu malların alış belgelerinin ibrazı için tespit tarihinden itibaren 10 günlük bir süre verilir. Bu süre içinde alış belgelerinin ibraz edilememesi halinde, belgesi ibraz edilemeyen malın, tespit tarihindeki emsal bedeli üzerinden hesaplanan ÖTV, alışını belgeleyemeyen mükellef adına re'sen tarh edilir. Bu tarhiyata vergi ziyası cezası uygulanır.

Dolayısıyla, bu kapsamda işlem tesis edilebilmesi için, mükellefiyetin veya mükellefiyeti gerektirecek faaliyetin bulunması ve söz konusu malların belgesiz olarak bulundurulduğunun fiili veya kaydi envanter neticesinde tespit edilmesi gerekmekte olup, bu yönde herhangi bir tespit bulunmadığı sürece mezkûr düzenleme kapsamında ÖTV tarhiyatı yapılmaz.

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

Öte yandan, belgesiz mal bulunduran mükelleflere bu malları satanlara, bu satışları ile ilgili **vergi inceleme raporuna dayanılarak ÖTV tarhiyatı yapıldığı takdirde**, bu kapsamda ayrıca alıcıdan ÖTV ve buna ilişkin ceza **aranmaz**.

Kayıt ve tescile tabi olan taşıtların ilk iktisapları vergilendirildiğinden, henüz Türkiye’de kayıt ve tescil ettirilmemiş **taşıtları belgesiz olarak bulundurduğu tespit edilen** motorlu araç ticareti yapan mükellefler hakkında, taşıtları **ilk iktisap kapsamında kullanmaya başladıklarına veya aktiflerine aldıklarına ilişkin ayrıca bir tespit olmadığı sürece bu kapsamda işlem tesis edilmez**.

Cevap 4 – 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu’na göre;

a) Bildirim verilmesi zorunluluğu: (6 Puan)

EVK’nın 33. maddesinde **(8 numaralı fıkra hariç)** yazılı **vergi değerini tadil eden nedenlerin** bulunması halinde **(geçici ve daimi muafiyetten faydalanılması hali dahil)** emlak vergisi bildirim verilmesi zorunludur.

EVK’nın 33. maddesinin **8 numaralı fıkrasında** “Herhangi bir sebep yüzünden bir şehir, kasaba veya köyün tamamında devamlı olmak üzere bina ve arazinin değerlerinde **%25’i aşan oranda artma veya eksilme** olması” düzenlenmiştir.

Devlete ait arazi için bildirim verilmez.

b) Bildirim verme süresi: (8 Puan)

Bildirimler;

* **Yeni inşa edilen binalar için, inşaatın sona erdiği** veya inşaatın **sona ermesinden evvel kısmen kullanılmaya başlanmış ise her kısmın kullanılmasına başladığı bütçe yılı içerisinde,**

* EVK’nın 33. maddesinde (8 numaralı fıkra hariç) yazılı **vergi değerini tadil eden sebeplerin doğması halinde, değişikliğin vuku bulduğu bütçe yılı içerisinde,**

emlakın bulunduğu yerdeki ilgili **belediyeye** verilir.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı haller **bütçe yılının son üç ayı içinde vuku bulduğu takdirde** bildirim, olayın vuku bulduğu tarihten itibaren **üç ay içinde verilir.**

c) Mülkiyet şekline göre ne şekilde bildirim verilebileceği: (7 Puan)

Elbirliği mülkiyetinde mükellefler **müşterek imzalı** bir bildirim verebilecekleri gibi, **münferiden** de bildirim verebilirler.

Paylı mülkiyet halinde ise bildirim **münferiden** verilir.

Elbirliği mülkiyetinde **münferiden bildirim verildiği takdirde**, gayrimenkule ait vergi değeri üzerinden **hissedarların adedine göre** ayrı ayrı tarh ve tahakkuk yapılır.

Bildirimlerin şekli ve kapsamı **Maliye Bakanlığınca** belirlenir.

d) Bildirim verilmemesi halinde yapılacak işlem: (4 Puan),

Bildirim süresinde verilmemesi halinde, vergi **idarece tarh edilir.**

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

İdarece tarhiyatta her yıla ilişkin vergi değeri, EVK'nın 29. madde hükmü dikkate alınarak hesaplanır.